

KONTRAST

Naš grad!

Književni protest

Copyright © 2016 ovog izdanja KONTRAST izdavaštvo

Urednici:

Matija Jovandić

Vladimir Manigoda

Lektura i korektura:

Danilo Lučić

Dizajn korice i grafičko oblikovanje:

Jelena Lugonja

Štampa:

Kontrast štampa

Tiraž:

500

Izdavač

Kontrast izdavaštvo, Beograd

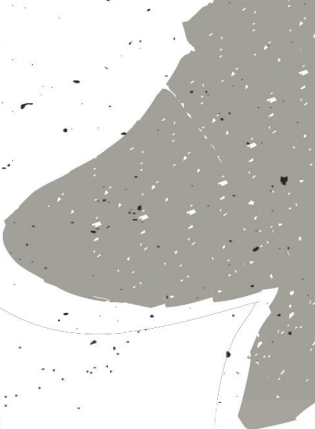
Klaonička 2. Zemun

kontrastizdavastvo.rs

e-mail: jakkontrast@gmail.com

www.glif.rs

www.facebook.com/ KontrastIzdavastvo

NAŠ GRAD!

književni protest

INICIJATIVA NE DA(VI) MO BEOGRAD & KONTRAST IZDAVAŠTVO

DORĐE BOBIĆ

BGD NA VODI, BELEŠKA OD 09. JULA 2014.

Maketa projekta „Beograd na vodi”, čiji je autor nepoznat i čuva mu se naziv u diskreciji, javno je izložena i pokazana javnosti kako bi ona (javnost) bila upoznata sa budućim izgledom Savskog amfiteatra i Beograda celog na desnoj obali Save uostalom. Marketinška oluja koju prouzrokuje i u snazi održava država i gradska uprava uz slogan „Slavimo Beograd” na panoima po celom gradu pritiska građane, objašnjavajući im da je name-ravani poduhvat bitan korak ka boljoj i svetlijoj budućnosti Beograda, jer će šeička investicija od tri i po, a možda i više milijardi eura doneti mno-ga dobra gradu. Istina, ne kaže se jasno koliko će grad i država uložiti u pripremu za izgradnju dva miliona metara kvadratnih, ali ne budimo cepi-dlake, ako kažu da je to put ka prosperitetu onda da ćutimo, jer ionako nemamo te pare da bismo se kvalifikovali za diskusiju, a može se urbanističko primedbovanje tumačiti i kao politička mržnja. Sve je oko tog poduhvata nejasno i tajnovito, pre svega urbanistički, ali i ekonomski, ne zna se da li po-stoji ma kakav ugovor o poduhvatu sa obostranim obavezama i profitu, a priprema je već započela na terenu, raščišćavanjem onih šina i raseljavanjem zatečenih stanovnika na tom mestu.

Zatim, sledi izmena Generalnog plana Beograda 2021, jer predloženi projekat u značajnoj meri odstupa od stavova i preporuka istog i potrebno je na putu ka narečenoj svetloj budućnosti plan prilagoditi projektu, odnosno prepisati u njega onu maketu ili bar otkloniti moguće smetnje iz GUPa koje bi realizaciju tog predloženog urbanističkog kupusa omele i ne daj bože ugrozile. U proceduri koju zakon predviđa postoji javni uvid u izmenu GUPa, okačeno je u nekom suterenu par listova sa izmenama, crteža nema da ne bi zbunjivao urbanizmu nenaviknut narod i očekuju se primedbe na koje će odgovor dati na javnoj sednici gradska komisija zadužena za javne komunikacije sa građanima.

Danas je zadnji dan, recimo sudnji dan, kada se mogu dostaviti primedbe na Generalni plan Beograda 2021 i sudeći po vestima sa društvenih mreža, a i nekoliko tekstova objavljenih u Politici, biće ih dosta i nisu naklonjene predlogu koji vapi za prihvatanjem tamo u zgradi Zadruga u Karađorđevoj.

Sve najavljene primedbe su usmerene na način, metod i postupak kojim se dolazi do projekta za Savski amfiteatar i one ukazuju da je projekat nastao bez javnog međunarodnog urbanističkog konkursa, da predloženi urbanistički uradak nema koncept i sasvim je stran okruženju u koji ga žele ugurati, da će brutalno promeniti sliku Beograda,

posebno ponuđenim brojnim visokim objektima uz reku, zbog čega se ukida dosadašnji plan koji je kako tako regulisao ovo pitanje, ugroziće zaštićene vizure grada sa savske strane sa naglaskom na jednu dvesta metara visoku, nepriličnog izgleda, zgradu, na samoj obali reke, da je potpuno nepovezan sa urbanom matricom savske padine i Terazijske terase, dozvoliće da se parcele oko zgrada koje su zaštićeno kulturno dobro mogu preparcelisati, o javnim objektima ima samo nekih naznaka, ali bez obavezujućih odrednica, a isto je i sa javnim zelenilom koje se znatno umanjuje ili se prepušta volji investitora, pitanje železničkog saobraćaja nije definisano i može biti kako se po potrebi odluči, dakle, može sve i svašta. Naime, zapaža se da je sve podređeno volji investitora i njegovim tržišnim potrebama, Beograd je samo mesto, teren gde će se ti interesi ovaplotiti bez obzira na gradsku istoriju, autentični urbani milje i što je najvažnije na potpuno zanemarivanje struke, arhitekata, ljudi iz kulturne sfere i svih koji imaju obavezu, makar i ličnu, a takva obaveza je i najvažnija, da u procesu stvaranja grada kažu šta misle i učestvuju u proceduri. Strukovne organizacije, Udruženje arhitekata Srbije i Društvo arhitekata Beograda su rekli svoj, uzdržano negativan stav prema predloženom projektu Beograda na vodi, posebno u vezi sa metodom rada i agresivnim načinom promovisanja istog, sa umanjenom ulogom javnosti, a tvrde i da nije sve u skladu sa zakonom.

Primedbe na GUP Beograda koje će se dostaviti gradskoj instituciji su deo procedure i to jeste jedan od načina da se iskaže neko mišljenje, ali pod uslovom da je javnost prethodno obaveštena o posledicama koje izmene GUPa donose. To se nije dogodilo, nije bilo ikakve rasprave ili neke, nekada uobičajene tribine koja je u takvim slučajevima neophodna, a kada se radi o kapitalnim poduhvatima u razvoju Beograda čak i obavezujuća. Verovatno je procenjeno sa visokog mesta da bi takva rasprava možda ugrozila tržišne interese investitora i to bi ga moglo naljutiti, pa da se odrekne naklonosti ka Beogradu i svoje milione ponudi nekom savitljivijem i prilagodljivijem.

Naravno, teško da ima ijednog građanina Beograda koji ne bi žarko želeo da se u Savskom amfiteatru izgradi deo gradskog centra i da se taj zapušteni prostor, jedna od najboljih pozicija čak i u poređenju sa evropskim gradovima, uredi i privede u grad. Nikome ne pada na pamet da osporava izgradnju na tom mestu, uostalom, do sada je bilo javnih, međunarodnih konkursa za urbanističko rešenje Savskog amfiteatra i Akademija nauka je radila na tome, postoji generalni koncept ugrađen u GUP na osnovu svih prethodnih decenijama sprovedenih radnji i napora. Sada se sve to zaboravlja, sve to odjednom ne postoji, ide u arhivu zaboravljenih stvari, nudi se neprimerena tom prostoru urbana slika, gde su metri kvadratni stambenog i poslovnog prostora jedina mera. Po

tu cenu zaista treba razmisliti da li žarku želju da se Savski amfiteatar izgradi treba umiriti i u primedbama na GUP Beograda 2021 reći da Beograd nije na rasprodaji, ma kakva cena bila u pitanju.

BRANISLAV BABIĆ KEBRA

VRLO JEDNOSTAVNO

izmišljeno vreme
izmišljena stvarnost
predivno je jutro
počinje sa kafom

ulična ogledala i mačka na terasi
nevinost krivice šareni baloni
cvetovi meduze nose me u plavo
digitalna radost vrlo jednostavno

volim kada razmišljam o nemogućim stvarima

to je taj trenutak kada najzad shvatim
to je osećanje koje ću da pamtim
tokovi energije i prolećne vedrine
vidim neki napredak kroz svemirske tišine

DANAS ĆE SE DESITI NEŠTO LEPO

ti si potpuno nelogična pojava
koja vremenom postaje simpatična
kolač ukusan prikladno je pakovan
skupljač hrabrosti nije tako naivan

pripadnost eliti kakva demagogija
prevelika doza svakodnevnog ludila
zatrpana gomila i milion ničega
suviše patetična iluzija poroka

danas će se desiti nešto lepo da li si spremna na to

prijateljski pogled prepun razumevanja
snaga pojedinca i širina shvatanja
velika terasa kosmičkog plafona
stvaranje je treptaj gubi se kontrola
zna li vatrogasac da postoje vatre
mislimo da jesmo a u stvari nismo
harmonija glasova koje niko ne čuje
poljubac u prazno niko ne primećuje

DANTE I VUK NA BAJLONIJU

Jednom su se tako Vuk Karadžić i Dante Aligijeri ponovo rodili kao rotkvice. Istovremeno i u istoj bašti. Čak su završili u istoj vezi na pijaci. Ostale rotkvice iz te veze ni u jednom prethodnom životu nisu bile ljudi.

I tako ćaskaju Vuk i Dante na pijačnoj tezgi. Vuk ga hvali na svom lošem italijanskom. Kaže da je Srbin i da je živio dosta posle njega, ali da je i on u svom narodu neka faca. Ne baš kao on, u svet-skim razmerama, ali, kaže, slično kao on sa italijanskim, postavio je osnove književnog jezika utemeljenog na narodnom dijalektu. A Dante ga sve onako sluša s nevericom i čudi se otkud on uopšte zna za njega, pa čak i za Božanstvenu komediju.

– Ne seri da se to pamtilo sve do XIX veka?

– Možda i kasnije, možda i sad...

– A kad je sad? - pita ga Dante – Ja sam se prethodni put rodio kao krtica na nekoj livadi i nisam imao pojma koji je vek. Pojela me neka ptičurina.

– Ma ništa mi ne pričajte, gospodine Aligijeri, ja sam se jednom rodio kao platan i posadili su me usred nekog bulevara u Beogradu. To vam je, gospodine Aligijeri, glavni grad Srbije. Odande sam gledao svojim očima na šta liči taj grad i taj

moj narod. Još tokom života su me iz čista mira posekli jer su kao sređivali ulicu. A tad je gradonačelnik bio neki slinavi...

– Čekajte malo, gospodine. Izvinite što vas prekidam, ali razumite da me malo više interesuje šta se o meni pričalo posle ovog pakla u koji sam gurnut posle smrti.

– Šta vas još interesuje?

– Pa na primer, da li se prepričava moja ratnička hrabrost?

– Vaša ratnička hrabrost?! - pitao ga je Vuk pošto nije bio siguran u svoj italijanski.

– Pa da! Ja sam u bici kod Kampaldina....

Ali u tom momentu ih u ruke uzme Uroš Đurić i oni obojica začutaše, prestravljeni od straha. I rotkvice znaju za strah!

– Pošto su ti ove rotkvice?

– Četres dinara veza, gospodine. Jutros su ubrane.

– Jutros ubrane a ovako meke i matore....

– Duva vetar ceo dan, zato su takve.

– Od vetra su omatorile i smekšale? To je poetsko opravdanje. Pravo pesmotvorstvo.

– Ajde, tragaču i anđele, ako hoćeš kupi, ako nećeš, pusti me miru. Jebo četres dinara.

– Ma jebe mi se za tvoje rotkvice. Idem bre na onu tamo tezgu. Vidi kako su lepe i crvene, a ne ko ove tvoje. Ni od zemlje ih nisi oprao.

– Te su ti iz uvoza - reče seljak, ali uzalud. Ode Uroš za drugu tezgu.

Vuk se lupi po glavi.

- Šta je bilo? - pita ga Dante.
- Prvo, izgleda da sam se opet rodio u Beogradu. Drugo, izgleda da anđeli postoje... A mi se uporno rađamo kao nekakve biljke i životinje.
- Che cazzo!?! Ali ono za anđele, ja sam to sve to izmislio. Mislim, nisam ja, ali nisam nikad verovao u te gluposti. Doduše, nisam verovao ni u zagrobni život, pa vidite šta nam se dešava.
- A možda ovo nije bio anđeo nego samo neki filozof?
- Kako to mislite?
- Pa ne znam. Delovao mi je nekako filozofski, sokratovski, umno, a moguće da u ovom veku filozofe zovu anđelima.
- Moguće, moguće – složio se Dante. – A Toskana? Priča li se o Toskani?
- Ne znam za sad, ali u moje vreme ljudstva jeste. Čak se pamti i Laura.
- Koja Laura?
- Pa Vaša Laura. Zar se nije tako zvala vaša ljubav?
- Ne, Beatrice, ako na nju mislite...
- Da, Beatrice! Tako je, izvinjavam se. Laura je valjda Petrarkina.
- Laura se smuvala s Petrarkom!?
- Pa onako – zbunio se Vuk, jer ni kao čovek nije najbolje poznavao italijansku književnost, a naročito sad kao rotkvica – ne sećam se najbolje. Znae, nisam ja neki veliki znalac kad je u pitanju italijanska književnost.
- Dobro, ništa vam ne zameram, gospodine Vuče, ni ja o srpskoj ne znam mnogo. Nego, da li se možda sećate kako se prezivala ta Laura?

– E to stvarno ne znam. Ne sećam se čak ni da li je bila stvarni lik. Pa nemojte preterivati, gospodine Aligijeri, ja sam danas ipak jedna obična rotkvica.

I kao da je na to htela sudbina još surovije da ga podseti, uto dođe sledeći kupac, Dragan Papić, i pita prodavca:

– Majstore, mogu da probam ove tvoje rotkvice?

– Ajde, uzmi jednu, ionako danas niko ništa ne kupuje.

I uzme tako Papić celu vezu u ruku i odgrize pola Vuka Karadžića. Dante vrisnu!

– Dobro – ajde uzimam – pošto veza?

– Četres dinara jedna, a dam ti dve za sedamdeset.

– Aj tri za sto.

– Može.

I tako su pola Vuka i ceo užasnut Dante završili u unutrašnjem muzeju Dragana Papića dok se nisu zajedno osušili pošto je Papić zaboravio da ih stavi u frižider, a njegova ćerka Sara ih nije ni primetila umotane u jučerašnju Politiku. I to, da sve bude smešnije, u stranu sa čituljama. Na jednoj od njih je bila Jadranka Stojaković.